

ÅREN MURHAT

WSOY

Viveca Sten

Lumen uhrit

Viveca Sten

LUMEN UHRIT

Suomentanut Sirkka-Liisa Sjöblom

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

RUOTSINKIELINEN ALKUTEOS

Offermakaren

FIRST PUBLISHED BY FORUM BOKFÖRLAG, SWEDEN

PUBLISHED BY ARRANGEMENT WITH NORDIN AGENCY AB, SWEDEN

COPYRIGHT © VIVECA STEN 2020

SUOMENKIELINEN LAITOS © SIRKKA-LIISA SJÖBLOM JA WSOY 2021

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

ISBN 978-951-0-45450-3

PAINETTU EU:SSA

*Nicolelle ja Pierrelle –
ilman teidän vierailuanne emme olisi
ikinä päätyneet Åreen!*

Prologi

Lumi peittää maata, kun Sebbe Granlund ohjaa autonsa henkilökunnan parkkipaikalle VM6-tuolihissin luona. Hissi sijaitsee keskellä laskettelukeskusta, jossa hän on kausityöntekijänä.

Pakkasta on kaksikymmentä astetta, mutta ilma tuntuu kylmemmältä. Puiden oksat ovat huurteessa, ja Åreskutan-tunturi tuskin erottuu lumisumun seasta. Voimakkaat valonheittimet luovat valkealle lumelle pitkiä varjoja, niin että maisema on kuin mustavalkoinen maalaus.

Åren talvisesonki on juuri alkanut.

VM6 on vain kivenheiton päässä, mutta auton lämpö haihtuu kehosta nopeasti. Pakkanen kipristelee sieraimissa, kun Sebbe avaa lukitun hissirakennuksen oven. Kello on vähän yli yhdeksän, mutta puoli kymmeneltä hissien on oltava käynnissä ja kaiken valmiina. Kausi on tavalliseen tapaan alkanut joulukuun alussa, mutta rinteissä on toistaiseksi ollut vain vähän väkeä.

Sebbe painaa punaista nappia, ja koneisto käynnistyy. Hiljaisuutta leikkaa kova äänimerkki, ja sitten hissi alkaa liikkua. VM6 on yksi vanhoista hisseistä, ja siihen mahtuu kerralla istumaan kuusi henkeä. Tuoli toisensa jälkeen kulkee hänen silmiensä editse.

Sebbe ottaa kännykän taskusta katsoakseen Snapchatia samalla kun istuimet liukuvat ohi. Niitä peittää yön aikana satanut lumi. Se pitäisi harjata pois, mutta Sebbeä ei huvita palata ulos pakkaseen. Eikä sillä sitä paitsi ole niin väliä ensimmäisen puolen tunnin aikana:

aurinko nousee vasta varttia vaille kymmenen, ja sitä ennen hissit kulkevat lähes tyhjillään.

Sebbe kohottaa katseensa puhelimesta. Jokin on vanginnut hänen huomionsa: vieras hahmo yhdellä istuimista. Näyttää melkein siltä kuin joku olisi laskeutunut hissien kyydissä yläasemalta alas.

Hän siristää silmiään, mutta ulkona on yhä hämärää.

Tuoli lähestyy paikkaa, mistä noustaankin kyytiin. Näyttää tosiaan siltä kuin joku istua röhnöttäisi tuolin nurkassa, mutta jokin on vialla, hahmon asento on vino ja lysähtänyt.

Tumma hahmo ei liiku, vaikka tuoli on jo melkein perillä.

Sebbe toimii vaistonvaraisesti. Hän painaa pysäytysnappia ja kii-ruhtaa ulos. Hissituoli jää parin metrin päähän. Äkillinen keinahdus saa hahmon luisumaan entistä alemmas.

Sebbe seisoo hievahtamatta, kun hänen aivonsa yrittävät tulkita näkyä.

Hahmo näyttää mallinukelta, eikä sittenkään näytä. Piirteet ovat inhimilliset, mutta vailla mitään elonmerkkejä. Kulmakarvoissa ja silmäripsissä on lumikiteitä, ja kasvot ovat jähmettyneet irvistykseen.

Iho on sinertävän kalpea, ja kylmyys on saanut huulet kiristymään viivoiksi.

Taas hissituoli keinahdaa, ruumis luisuu alas ja putoaa lumeen. Sebben jalkojen juureen.

Hän tuijottaa jäätynyttä ruumista kauhuissaan.

”Ei helvetti”, hän kuiskaa. ”Sinäkö.”

MAANANTAI
9. JOULUKUUTA 2019

I

Hanna Ahlander kävelee metrolta kotiin päin Solnassa. Hänen ei onnistu väistää jalkakäytävällä lilluvaa loskaa, ja vesi tunkeutuu lenkkareihin. Kun sukka kastuu, häneltä pääsee ruma sana.

Laukunhihna painaa, ja hän siirtää laukun toiselle olalle.

Hän yrittää olla ajattelematta keskustelua, jonka kävi iltapäivällä esimiehensä Manfred Lidwallin kanssa, mutta sanat kaikuivat itsepintaisesti hänen korvissaan: *yhteistyökyvyttömyyttä, sooloilua, tottelemattomuutta.*

Manfred inhoaa häntä. Se kävi erittäin selväksi.

Ellei Hanna vapaaehtoisesti hakeudu muualle töihin, Manfred aikoo tehdä kaikkensa päästäkseen hänestä eroon. Nyt Hanna on lähetetty kotiin harkitsemaan asiaa. Manfred ei halua nähdä häntä ennen kuin tammikuussa, uudenvuoden jälkeen.

Hannan kurkkua kuristaa ajatus, että hänen on jätettävä työnsä Citypolisenissa. Kaikesta huolimatta hän rakastaa työtään.

Märkä asfaltti imee kaiken valon, maailma on harmaa ja musta. Tänään on kaksi viikkoa ja yksi päivä jouluaattoon. Pitäisi olla lunta ja pakkasta, ja taivaalta pitäisi leijailia pehmeitä hiutaleita.

Sen sijaan taivas itkee.

Se on kuitenkin samantekevää, sillä joulutunnelman puuttuminen on nyt hänen murheistaan pienin. Hän ei ole viime viikkoina uhrannut ajatustakaan pipareille ja adventtikyntteliköille.

Raskaat pisarat liimaavat hiukset otsaan. Hän kumartaa päätänsä, jottei sade valuisi kasvoille, mutta se tunkeutuu takin alle ja häntä alkaa hytisyttää. Hän kiristää vauhtia päästäkseen pian kotiin, astuu vinoon ja horjahtaa. Hän on viime tunnit istunut baarissa votkashotteja kumoten ja hänen ajatuksensa ovat kiertäneet kehää.

Miksei hän pitänyt suutaan kiinni? Miksei hän tehnyt niin kuin kaikki muut ja vaiennut epäilyistään? Hänen olisi pitänyt unohtaa huonosti hoidettu tutkinta ja aviomiehensä kuoliaaksi pahoinpitelemä Josefin-parka.

Aviomiehen, joka sattui olemaan poliisi ja työkaveri.

Jos Hanna olisi katsonut toiseen suuntaan eikä lykännyt neäänsä asiaan, hän ei olisi joutunut tähän tilanteeseen. Poliisikunta on sulkenut rivinsä ja jättänyt Hannan ulkopuolelle.

Parinsadan metrin päässä hämmöttää kotitalon alaovi. Hanna asuu Christianin kanssa kolmen huoneen ja keittiön asunnossa neljännessä kerroksessa. Ikkunassa palavat valot, toisin sanoen Christian on kotona.

Hanna kaipaa Christianin syliin mutta ei tiedä, pystyykö kertomaan tämänpäiväisestä keskustelusta, siitä että Citypolisen ja hänen pomonsa haluavat hintaan mihin hyvänsä päästä hänestä eroon. Hän ei ymmärrä, miten ylimalkaan pystyy ikinä sanomaan sen ääneen.

Hävettää hirvittävästi.

Manfred ei kuulemma jaksa enää katsella häntä. Ellei Hanna lähde vapaaehtoisesti, Manfred tekee hänen elämästään helvettiä.

On paljon sellaista, mitä Hanna ei ole viimeisen puolen vuoden aikana jaksanut kertoa Christianille, mutta hän ei kykene selittämään kaikkea juuri nyt. Ei tänä iltana, joskus toiste sitten.

Nyt hän haluaa vain kotiin. Siellä hän voi kaataa lisää votkaa ja mennä kuumaan kylpyyn, sulkea maailman ulos niin ettei tarvitse ajatella kaikkea, mikä on mennyt pieleen.

Kyynleet nousevat silmiin, mutta hän räpyttelee ne kiukkuisesti pois.

Hän aikoo teeskennellä, että kaikki on tavallisesti – ainakin jonkin aikaa, kunnes hän on itse kunnolla tajunnut tilanteen. Tulevaisuutta ehtii miettiä huomennakin.

Huokaisten hän avaa alaoven ja kiipeää portaita ylös. Hän viivyttelöi ovella ja pyyhkii kyynleen, joka vierähtää poskelle.

Sitten kiertää avainta lukossa.

Astuttuaan sisään Hanna ensimmäiseksi huomaa, että eteisessä on musta pyörällinen vetolaukku.

Hän laskee oman painavan laukkunsa eteisen matolle ja ripustaa märän takin naulakkoon. Onko heillä vieraita? hän ehtii ajatella mutta tajuaa sitten, että kassi on Christianin, se jota Christian tapaa käyttää lyhyillä reissuilla.

"Hei", Hanna huikkaa. "Kotona ollaan."

Hän potkaisee lenkkarit jalasta ja menee olohuoneeseen, jonka yhteydessä on avokeittiö.

Kuten tavallista, kaikki pinnat kiiltävät. He ovat juuri tehneet remontin, ja Christian on tarkoin valinnut värit ja materiaalit. Remontti oli Christianin idea, Hannalle vanhat pinnat olisivat mainiosti kelvanneet vielä jonkin aikaa. Mutta kaunis asunnosta tuli, se täytyy myöntää. Harmaa kivinen työtaso on sävy sävyyn keittiönkaappien kanssa. Kaiken kruunaa järkyttävän kallis puulattia.

Jostain syystä Hannasta tuntuu kuin kiinteistönvälittäjä-avomies olisi stailannut heidän kotinsa asuntonäyttöä varten.

Hanna avaa keittiönkaapin ja etsii juotavaa. Votkaa ei ole, mutta hän löytää punkkupullon ja kaataa ison lasillisen. Hänellä on pala kurkussa, ja hän nieleskelee nieleskelemästä päästyään. Hän ei halua enää itkeä työasioita. Tehtyä ei saa tekemättömäksi.

Uuninluukun lasista heijastuu hänen kuvajaisensa. Näyttääpä kauhealta. Märkä tukka on liimautunut päähän ja ripsiväri levin-

nyt silmien alle. Hän ei yleensä meikkaa kovin vahvasti, mutta nyt hän toivoo, että olisi edes sipaissut huulikiiltoa rohtuneisiin huuliinsa.

Lasi kädessä hän menee kylpyhuoneeseen ja huuhtelee kasvonsa. Avaa sitten ammeen hanan, pian lämmin kylpy olisi valmis. Hän vetää syvään henkeä ja jatkaa makuuhuoneeseen Christianin luo.

Hän tarvitsee nyt kunnon halauksen.

Christian loikoilee violetilla päiväpeitolla täysissä pukeissa ja näprää puhelintaan. Hannan tullessa sisään hän nostaa katseensa, ja vaikka he ovat olleet yhdessä jo viisi vuotta, Hanna reagoi siihen miten puoleensavetävä Christian on.

Vatsanpohjassa hytkähtää, niin kuin aina.

Christian on niin miehekäs kuin mies vain voi olla. Hänellä on jykevää leuka ja tuuheat vaaleanruskeat hiukset, ja hänessä on poikamaista charmia, jota hän osaa hyödyntää. Hän on huip-pukiinteistönvälittäjä, joka rakastaa työtään ja jokaista uutta myyntitehtävää. Ajan mittaan hän haluaa perustaa oman toimiston. Hänen elämänilonsa on tarttuvaa, ja yhdessä hänen kanssaan tulevaisuus näyttää aina valoisammalta.

Vaikka Hanna ei halua kertoa hirvittävästä päivästä, hän kaipaa lohdutusta. Hän haluaa käpertyä Christianin syliin ja itkeä sydämensä pohjasta. Tuntee tutut käsivarret ympärillään ja kuulla Christianin sanovan, että kaikki järjestyy. Että kaikki muuttuu jälleen hyväksi.

Christian nousee sängyltä kännykkä kädessään. Hän ei kosketa, ei halua eikä kohota kättään silittääkseen Hannan poskea. Ei myöskään sano mitään turvonneista ja punaisista silmistä eikä siitä, että Hanna on kuin uitettu koira.

Jokin on vialla.

Hannan sydäntä kylmää.

Hän huomaa Christianin olevan hermostunut. Leukaperät ovat kireät, ja Christian näyttää terästäytyvän, kun avaa suunsa.

"Meidän pitää puhua", mies sanoo pingottuneella äänellä.
"Tämä ei toimi."

Kestää tovin, että Hannan aivot rekisteröivät sanat. Hän ei kuitenkaan ymmärrä niitä. Hän yrittää tulkita Christianin ilmettä, mutta se on sulkeutunut ja vieras.

"Mitä sinä tarkoitat?" Hanna kysyy.

"Meitä kahta. Tämä ei toimi."

Hanna ei keksi mitään fiksua sanottavaa. Kieli on paksu ja muodoton, se ei halua tehdä yhteistyötä. Hän tuijottaa lasia kädessään. Esiin hyökyy paniikki, ja se täyttää tahmean liisterimaisenä rinnan.

"Miten niin ei toimi?" hän saa viimein soperrettua.

"Meidän täytyy erota."

"Ai minkä takia?"

Onpa idioottimainen kysymys.

"Sinun kanssasi on mahdotonta elää", Christian vastaa.

Hanna yrittää yhä käsittää, mitä Christian sanoo. Pakko myöntää, ettei heillä ole pitkään aikaan mennyt hyvin, mutta kaikki pariskunnat riitelevät joskus, se kuuluu asiaan. Kai Christianinkin pitäisi se ymmärtää?

Citypolisenissa on kieltämättä ollut viime aikoina hiton rankkaa, ja Hanna tietää, että on antanut sen vaikuttaa itseensä. Suutumus epäoikeudenmukaisesta kohtelusta on seurannut häntä kotiin. Hän on ollut iltaisin harvasanainen ja tyly tai vain kaatunut sänkyyn, mutta ei kai se nyt niin vaarallista ole ollut?

Vai onko?

"Ai minun kanssani on mahdotonta elää", Hanna toistaa.

"Me vain teemme toisemme onnettomiksi", Christian sanoo ja menee Hannan ohitse eteiseen.

Hanna kompastelee perään.

"Näin on parasta", Christian jatkaa.

Ääni on loputtoman kyllästynyt, mutta parempi kyllästynyt Christian kuin kireä ja kylmä, niin kuin aluksi.

Mies ottaa vetolaukun eteisen nurkasta.

Välittömästi Hanna alkaa vihata laukkuja.

"Ai miten niin parasta?" Hanna toistaa, aivan kuin ei osaisi muodostaa yhtäkään lausetta itse.

Seisooko hän tosiaan tässä ja sopertelee jotakin aivotonta?

Christian huokaisee.

"Nykyään me vain riitelemme. Meillä ei ole ollut seksiä moneen kuukauteen. Tätä on turha jatkaa. Sinä et ole tyytyväinen enkä ole minäkään. Meidän on parempi ilman toisiamme. Kurja juttu, mutta niin se vain on."

Hanna tuijottaa miestä. Tuntuu täysin epätodelliselta. Asunto näyttää samalta kuin aina. Ulkovaatteet riippuvat henkareilla, kengät ovat siististi rivissä. Niin kuin hänen lähtiessään aamulla kotoa, ennen kuin kaikki luhistui töissä.

Lyödäänkö hänen yksityiselämänsäkin nyt säpäleiksi? Samana päivänä?

Hanna katsoo, miten Christian haroo hiuksiaan, hiuksia joita Hanna on niin monet kerrat heidän rakasteltuaan hyväillyt. He kuuluvat yhteen, kai Christianin täytyy se ymmärtää?

Jos Christian jättää hänet, hänellä ei ole ketään. Silloin hän jää ypyöksin.

Älä jätä minua! Hannan sisin huutaa. *Minä lupaan muuttua.*

"Minä rakastan sinua", Hanna kuiskaa.

Christian seisoo hievahtamatta. Hänen kasvojensa yli kulkee varjo, melkein mikroskooppinen värähdys, mutta Hanna ehtii huomata sen. Hän tajuaa, vaikka Christian ei ole sanonut mitään.

"Onko sinulla joku toinen?"

Christian epäröi, nyökkää sitten Hannaa katsomatta.

Christian olisi yhtä hyvin voinut vetää Hannaa turpaan. Heidän viisivuotisen yhdessäolonsa aikana mies on itse useasti sanonut, että kaiken muun voi antaa anteeksi mutta ei uskottomuutta.

Heistä ei milloinkaan tulisi sellaisia, jotka menevät sänkyyn muiden kanssa. Heidän rakkautensa oli aitoa ja väkevää.

"Minä asun viikon erään kaverin luona, niin että sinä ehdit muuttaa pois", Christian sanoo ja nostaa vetolaukun kahvan esiin.

"Muuttaa pois?"

Hanna katsoo hitaasti ympärilleen. Hänen katseensa osuu kauniiseen nahkaiseen sohvaryhmään, jonka Christian oli bongannut esittelyasunnosta. Leveä ikkuna antaa harmaana vellovalle Räsundasjönille, ja ikkunan luona on samettinen laiskanlinna. Siinä Hanna tapaa istua lukemassa sääret vedettyinä alleen. Kasinojalla riippuvan villaisen torkkuhuovan hän on saanut joululahjaksi.

Hanna räpyttelee silmiään ja oivaltaa, että asunto on Christianin. Mies oli juuri ostanut tämän hienon kolmion, kun he tutustuivat toisiinsa. Poliisikorkeakoulusta valmistuttuaan Hanna oli asunut nuhruisessa yksiössä, jonka oli saanut vuokrata varsinaiselta vuokralaiselta.

Päätös oli ollut helppo.

Mutta tämä on ollut heidän yhteinen kotinsa. Nyt Christian aikoo heittää hänet ulos, noin vain.

Hanna suoristaa selkänsä.

"Et voi tehdä minulle näin." Hannan ääni vapisee, ja häntä kiukuttaa, ettei hän pysty hillitsemään itseään. "Missä minä sitten asuisin?"

Christian ymmärtää sentään näyttää häpeilevältä.

"Älä nyt rupea hankalaksi", Christian mutisee. "Tämä on minun kämppäni. Minä olen maksanut melkein kaikki korot ja kuoletukset."

Niin, koska sinä tienaat paljon enemmän, Hannan tekee mieli tokaista, mutta hän tietää, että se olisi turhaa, vaikka he ovat sopineet yhdessä raha-asioista.

Poliisinpalkalla ei pitkälle pötkitä.

Christianin kännykkä soi. Hän hiljentää sen, mutta Hanna ehtii nähdä näytössä välähtävän nimen.

Valérie. Hanna ei tunne ketään Valérieta. Ja mikä nimi se sellainen sitä paitsi on olevinaan?

Yhtäkkiä kaikki on selvää kuin pläkki.

"Menetkö sinä uuden naisesi luo? Sielläkö aiot asua sillä aikaa kun minä muutan pois?"

Christian viivyttelee vastaustaan aavistuksen verran liian pitkään.

"Siellä joo", hän murahtaa ja kääntyy ulko-ovelle.

Torjuva selkä saa padot murtumaan.

Christian aikoo häipyä, vaikka he eivät ole puhuneet asioita selviksi. Mies on juuri pudottanut pommin eikä jumalauta vai-vaudu uhraamaan Hannalle viittä minuuttia.

"Katso minua", Hanna kiljuu. "Voisit edes katsoa minua!"

Kun Christian kääntyy, Hannan oikea käsi liikkuu itsestään.

Lasi heilahtaa ja viini loiskahtaa päin Christianin naamaa. Verenpunainen viininoro valuu pitkin otsaa ja poskia. Vaatteisiin syntyy isoja tummia läikkiä.

"Viiraako sinulla päästä!" Christian karjuu ja pyyhkii kädellä ohimoaan. Siitä ei ole apua. "Katsokin, että olet muuttanut pois viimeistään sunnuntaina. Ja palautat avaimet, onko selvä?"

Ovi paukahtaa kiinni miehen perässä, ja Hanna lysähtää polvilleen. Hän on niin järkyttynyt, ettei pysty edes itkemään. Henki salpautuu.

Sitten kylpyhuoneesta kuuluu loiskahdus, kun vettä valuu ammeenreunan yli.

TIISTAI
10. JOULUKUUTA

Åren murhat -sarjan kylmäävä avausosa

Laskettelukausi on vasta alkamassa Åren idyllisissä tunturimaisemissa, kun rinteestä löytyy ruumis. Kaikki viittaa siihen, ettei kyseessä ole tapaturma.

Hiljattain isäksi tullut Daniel Lindskog Åren poliisista saa työparikseen nopeälyisen rikostutkija Hanna Ahlanderin, jonka elämä Tukholmassa on mennyt palasiksi. Hanna on paennut luonnonkauniiseen Åreen kirvelevin mielin menetettyään samana päivänä sekä työnsä että rakastettunsa. Pian myös Åren rauha on mennyttä, eikä yksin hiihtohissin jäätyneen ruumiin vuoksi.

Daniel ja Hanna ryhtyvät hektiseen tutkintaan kiristyvää pakkasta ja hupenevaa aikaa vastaan. Lunta pyryttää, lämpötila laskee ja yhä useampi joutuu hengenvaaraan.

9 789510 454503

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-45450-3

PÄÄLLYS Maria Sundberg/Art by Sundberg
PÄÄLLYKSEN KUVAT Johner Images/Getty Images,
Ilona Wellmann/Arcangel Images & Adobe Stock
KIRJAILIJAKUVA Thron Ullberg